Ентоні Гопкінс

МИ ВПОРАЛИСЯ, МАЛИЙ

Мемуари

Переклав з англійської
Олександр Михельсон

«Наш Формат» · Київ · 2025

Почитати опис, рецензію і купити можна на сайті **nashformat.ua**

Зміст

Вступ. Ми впоралися, малий 9

1 Слоноголовий 11
2 За сто п'ятдесят мільйонів кілометрів 17
3 Ворона 29
4 День дурня 35
5 Терацо. Терацо. Терацо 47
6 Тупа зухвалість 61
7 «Рівняйсь! Струнко!» 70
8 Просто проїздом 84
9 Волоцюга 95
10 Хитрий валлійський лис 116
11 Ти — зірка шоу 124
12 Дні вина і троянд 140
13 Подумай. Будь розсудливим 151
14 Це тебе вб'є 157
15 Нью-Йорк 166
16 Ship Inn 180
17 Смерть прийде в строк 191
18 Він — людина, і це робить його страшнішим 200
19 Фавові боби і добре к'янті 207
20 Життя, життя, життя! 218
21 Цокання голосів у моїй голові 223
22 Кадилакова усмішка 240

Почитати опис, рецензію і купити можна на сайті **nashformat.ua**

23 З нічого — нічого й не вийде 252
24 Тримай талант у тіні 259
25 Що старший я, то менше знаю 270

Подяки 278
Додаток. Поетична добірка Ентоні Гопкінса 285
Примітки 317
Авторські права 318
Про автора 319

Почитати опис, рецензію і купити можна на сайті **nashformat.ua**

Вступ

Ми впоралися, малий

Одного сірого недільного ранку 1941 року, у піщаних дюнах пляжу Аберавон, друг мого батька Кліфф Матерс дав мені пастилку від кашлю. У ті воєнні часи ми майже не бачили цукерок чи інших солодощів — якщо взагалі їх куштували. То були роки, коли продукти видавали за картками. Я незграбно впустив льодяника на пісок і зарюмсав. Батько з Кліффом засміялися. Мені дали другого льодяника. Тато нахилився заспокоїти мене. Не треба плакати. Кліфф клацнув фото. Один з моїх найперших спогадів. Мені було три.

Почитати опис, рецензію і купити можна на сайті **nashformat.ua**

Тепер мені вісімдесят сім. Часом я кидаю погляд на те фото, і мені хочеться сказати тому розгубленому хлопчикові: «Ми впоралися, малий».

Я був стривожений і розгублений, як і більшість дітей. Це частина дорослішання: бути надто молодим, щоб осягнути в бутті хоч якийсь сенс. Те дивне відчуття загубленості, нездатності дати собі раду лишалося зі мною протягом багатьох років мого життя. Я здивований... чи правильно буде *збентежений*? *Спантеличений*? Так, *спантеличений*, що я досі тут. Без пояснень. Без жалю. Невитравна родова пляма, вкарбована в моє єство, — це постійне відчуття перебування «не в темі».

Але я з міцного матеріалу. Мій батько був такий самий: жодної беззмістовності, жодних кучерявостей. Він учив мене: «Просто роби, що потрібно. Тримайся гідно і не жалійся». Це була хороша порада. Ось іще одна: «Життя суворе. І що? Ніколи не здавайся». Трохи жорстко, але мені допомогло. Такий був мій батько, мій старий. Річард Артур Гопкінс.

Він помер і більше не тут. Не знаю, чи існує він в іншому вимірі — у потойбічному житті або ще у чомусь такому, чим ми самозаспокоюємося. Але він живе глибоко в мені, як скалки розбитої порцеляни.

Життя — справа тільки твоя. Так було завжди. Та без труда нема плода. Насправді то ціла подорож, і я не жертва. Я зумів використати ті відбиті шматочки — самотність, відчуження, тривогу, — хай чим були ті уламки. І тепер я їм радий. Ці подразники й стимули змушували мене рухатися — і привели мене сюди.

Почитати опис, рецензію і купити можна на сайті **nashformat.ua**

1

Слоноголовий

Це була ще одна сира, сіра неділя — цього разу у вересні 1949-го, — коли я, одинадцятирічний, став самостійним. Того дня батьки відправили мене до збудованого із червоної цегли пансіону XIX століття, який стояв на пагорбі над містом Понтіпул у Монмутширі.

Почитати опис, рецензію і купити можна на сайті **nashformat.ua**

«Вест-Мон» був готичною будівлею з величними шпилями і двома барельєфними баранцями над входом, які тримали сувій з написом «Служити й підкорятися». Будівля мала загрозливий флер дому з привидами, а крижаний монмутширський дощ, гуркіт грому та хльосткий вітер аж ніяк його не покращували. Я зненавидів її з першого погляду.

Я опинився там, бо мати прагнула дати мені гідну освіту. Батько до цієї ідеї ставився так собі, оскільки надати мені таку можливість коштувало купи важко зароблених грошей.

Я був на батьковому боці, бо ні до чого не ставився так байдуже, як до школи. Навіщо марнувати гроші? Я ніколи не вирізнявся гострим розумом, й особливих надій на покращення не проглядалося. Ті поголівно блідолиці вчителі в попередній початковій школі Порт-Толбота вже були списали мене з рахунків, й один особливо неприємний викладач прозвав мене Деннісом-дурником.

Для дітлахів на вулиці я був «Слоноголовим». Я і *справді* мав велику голову, якось неоковирно припасовану до хирлявого тіла. Батьки думали, що я страждаю через рідину в мозку, але доктор Брей, педіатр, запевнив їх, що я нормальний.

— Його потрібно добре годувати, — сказав їм лікар.

Те, що батьки відправили мене до «Вест-Мону», не було катастрофою. Це просто трапилося, як один із тих невчасних лежачих поліціянтів на автотрасі життя, нічого більше. Але з тих чи тих причин ця подія посіяла в моїй свідомості зерно байдужості. Я поклявся, що *скористаюся цим і ніколи більше не наближуся до матері й батька — чи, коли на те пішло, до будь-кого іншого*. Мені стало все одно. Я вирішив прожити життя на власних умовах, дивитися в майбутнє. Забути минуле. Дитинство скінчилося. Запам'ятай. Скінчилося — і все. Дух увійшов у машину.

Після короткої зустрічі з директором, містером Гаррісоном, і його завзятою, запальною дружиною, а також похапливого огляду клаустрофобного гуртожитку із шістнадцяти ліжок, згромаджених у квадратній кімнаті з лікарняно-зеленими стінами,

Почитати опис, рецензію і купити можна на сайті nashformat.ua

ми з батьками повернулися на парковку біля сходів, що вели до головного входу школи. Батьки сіли в машину, збираючись рушати додому. Коли вони від'їхали, на задньому склі зблиснуло сонце. Крізь відблиск я побачив, як мати махає мені. Батько не відривав очей від дороги, тож я тримав руки по швах і не помахав у відповідь.

Коли їхнє авто — лискучий форд Model C Ten — зникло вдалині, я зауважив номер: BTX 698. Решту того мокрого осіннього вечора я знову й знову мимрив про себе: «BTX 698. BTX 698. BTX 698».

У школи було гасло: «Вір, досягай, встигай, служи і підкоряйся». Шкільний гімн здавався ще депресивнішим: «Ми маршуємо вперед під радісну пісню, пісню перемоги». Ми мусили співати цю сміховинну штуку на щоранкових зборах перед похмурим учительським колективом.

Один із завучів у цій цегляній в'язниці мав типаж безсердечного військового; він брав участь у північноафриканській кампанії проти генерала Роммеля. Я називав його «Лоб», бо його обличчя було червоним, наче варений лобстер. Він сказав, що мої чесноти і перспективи — «просто ганчір'я і дрантя». Кумедне, театральне звучання слів *«ганчір'я і дрантя»* мені подобалося.

«Чш-чш-чш, — сказав я собі. — Я той, ким я є, бо я такий. Я — людина з ганчір'я, кісток і дрантя».

А ще мені вдавалися кумедні ролі. Я часто зображував опудало із «Чарівника країни Оз», Белу Луґоші в ролі Дракули чи Боріса Карлоффа в ролі монстра Франкенштайна. Я з біса добре відтворював будь-які почуті голоси і звуки. Міг іржати, як кінь, або гавкати, як собака. Також копіював Баґза Банні: «Шо таке, док?». Елмера Фадда. Даффі Дака. Порося Поркі. «Ось і все, хлопчики й дівчатка!»

Коли я виконував свої ганчір'яно-дрантяні вправи, деякі хлопці сміялися, а Лоб у відповідь на це писав на дошці: *«І чим людина краща за овець і кіз, що без думок живуть життям сліпим?» (лорд Альфред Теннісон)*[1].

Почитати опис, рецензію і купити можна на сайті **nashformat.ua**

Ми мали переписати це двадцять разів. Я ставився до цієї дуелі з лиховісним гумором. Переписуючи текст, я бекав і мекав. Лоб кидався до мене проходом між партами. Ляпаси. Знову бекання. Знову ляпаси.

Що більше ляпасів я отримував, то частіше вдавався до свого способу виживання — образу щирої, тупої зухвалості. Цей образ проявляв мою пасивну байдужість до всього ворожого навколо. Не реагуй. Не відводь погляду. Удавай, що їх не існує. Я насолоджувався цією нововідкритою силою. Не показуй болю! Закопай той біль, що є, замети його під килим, не зупиняйся. Дорослих таке бісило, і це мене цілком улаштовувало.

Хоча вимушене проживання в цьому жахливому місці пригнічувало, саме там я пережив знайомство з Вільямом Шекспіром.

Це був вечір суботи. Нас, хлопців, зігнали в актову залу: слава Богу, не співати шкільний гімн, а дивитися кіно, справжнє кіно зі звуком. Школа орендувала кінопроєктор і запросила оператора, містера Ґордона Філліпса. Це було щось нове й захопливе.

Ми сиділи на дерев'яних лавах і чекали. Урешті-решт до зали влетів містер Гаррісон, директор; його одяг розвівався, засвідчуючи важливість цієї визначної події. З ним була його велика, яскрава, лінкороподібна дружина, стара пані Гаррісон. Слідом увійшли вчителі. Макс Гортон, Лоб Ґарнетт та інші. Містер Гаррісон хотів, щоб ми сиділи тихо — не балакали, не совалися, не сміялися. Кожного, хто порушував правила, мали вивести — а тоді, як нам уявлялося, хутенько стратити в спортзалі.

— «Гамлет» — це дуже важливий фільм, — проголосив містер Гаррісон. — Його зняв містер Лоуренс Олів'є, найвидатніший у світі актор шекспірівських ролей, усім серцем відданий тому, щоб нести у світ потужні слова та мудрість Ворікширського Барда, містера Вільяма Шекспіра.

О Боже, допоможи нам! Тільки не Шекспір. Будь ласка, позбав нас цієї нудної банальщини.

Почитати опис, рецензію і купити можна на сайті **nashformat.ua**

Містер Гаррісон розводився про Шекспіра й містера Олів'є ще хвилин п'ять. Зрештою він приділив увагу нашому кіномеханіку, містерові Ґордону Філліпсу з Гріффітстауна.

«Оце-то буде депресивна годинка!» — подумав я. Усі ми обернулися привітати містера Філліпса з Гріффітстауна. Містер Гаррісон звелів нам сказати: «Дякуємо, містере Філліпс із Гріффітстауна». У мене було таке відчуття, наче я опинився в пеклі.

Містер Філліпс із Гріффітстауна, кругленький, усміхнений молодик, стояв між двома кінопроєкторами спокійний і готовий до дії. Він намастив волосся «Брілкремом» і заради сьогоднішньої події пов'язав синю краватку-метелик. Це і справді було пекло.

На сцені поставили великий кіноекран.

Світло в залі пригасили. На екрані з'явилися знайомі рекламні кадри J. Arthur Rank Organization: удар у гігантський гонг, фраза A J. Arthur Rank Enterprise, темний екран. А тоді, зненацька, — потужні вступні акорди музики Вільяма Волтона.

Це було... *приголомшливо*. Батальні сцени. Привид батька Гамлета. Події в замку Ельсінор. Олів'є. Почався його вступний монолог:

> Чому не може плоть моя розпастись,
> Розтанути і парою здиміти?[2]

Я не міг відірватися до останнього рядка монологу.

> Але німуй, язик, хоч серце рветься.

Я ніколи не відчував такого душевного потрясіння. Це було як вибух. Я ще не розумів структури «Гамлета» і його нюансів — архаїчних слів, нової і незнайомої мені мови, ритму й способу висловлення.

Але я відчував, що Олів'є і Гамлет говорять до мене, звертаючись до якихось давно забутих, стародавніх частин мене. Це

Почитати опис, рецензію і купити можна на сайті nashformat.ua

був нетутешній досвід. Сум Гамлета через смерть батька і зраду матір'ю її померлого чоловіка. Я плакав, переможений епічним описом постраждалих батьків та матерів і того, як усіх нас переслідують привиди пам'яті. Я був надто юний, аби вловити сучасне значення слів. Але якась сила увірвалася в центр мого «Я», хай чим воно було.

Почитати опис, рецензію і купити можна на сайті **nashformat.ua**

2

За сто п’ятдесят мільйонів кілометрів

З дібності, які я виявляв у тій першій школі-інтернаті, дорівнювали нулю, тож бідолашні батьки мусили переглянути мої освітні перспективи. Вони були у відчаї і потребували когось, хто допоміг би мені застрибнути на вершини навчання із жердиною; когось, хто міг би, як вони шепотілися, «замовити, як то кажуть, слівце».

Це було наче виявитися частиною складної шекспірівської комедії: самі підморгування й відступи. Гадаю, я мав почуватися гордо, перебуваючи центром таких хитросплетінь, але почувався дурнем, що продає себе. Я не хотів брати в цьому участі.

Урешті-решт нас скерували до таємничої фігури, особи, яка мала важелі. Моїм рятівником мав стати дядько Едді (що, як мені сказали, жив у районі Рест-Бей містечка Порткол і «зовсім не задавався», тобто був украй прямолінійним).

Так сталося, що ця велика людина, яку всі називали дядьком Едді, була пов’язана з нашоюріднею по батьковій лінії. Вони «загнивали від грошей», як сказав мій батько. Це були літні тітоньки й дядечка, жителі Сент-Мері-стріт, «крахах» Рест-Бею. Цим зневажливим словом називали валлійську еліту, що контролювала освітню сферу у Вельсі.

Почитати опис, рецензію і купити можна на сайті **nashformat.ua**

Обоє моїх дідів такими бундючними не були. Дідусь Гопкінс — дідусь Ейч, як я його називав, — був старим міцної закваски. І любив показувати мені, наскільки саме міцної.

Щоранку він приймав холодну ванну, а потім працював увесь день.

— Я твердий, як цвяхи, — казав він. Простягав праву руку і стискав кулак, а тоді розчепірював пальці. — Поглянь: жоден не тремтить. Оце справжня сила. У цьому світі треба бути міцним. Це називається виживанням найпристосованіших.

Дідусь Гопкінс народився в Ніті, Південний Вельс, 1878 року і згідно з легендою — можливо, власною, — втік від п'яниці-батька і зайцем поїхав залізницею до Лондона. Знайшов притулок у Бермондсі, Південно-Східний Лондон. Грошей у нього було обмаль, але він зумів знайти роботу: мив і шкріб підлогу в німецькій пекарні неподалік від Пікаділлі.

Він швидко зрозумів, що пекарня була місцем, де панували сутінки й виснажлива праця, але із часом став справжнім майстром-пекарем і вмілим кондитером. Пізніше він вигравав призи на пекарській виставці в «Ерлз-Корті», що в Лондоні. У мене досі є його срібні кубки з написами. На одному з них вигравіювано: «Артур Річард Гопкінс 1924, 1 місце за булочки з родзинками».

Якісь частини його історії, можливо, й прикрашені, але я відчував, що вона правдива, і поважав старого. Він же, здається, не звертав на мене особливої уваги — крім випадків, коли я грав йому на піаніно. «Ентоні в нас таки головатий, — якось сказав він моїй матері. — Цікаво, чому. Як шкода, що в тій голові мало що є».

Якось він розповів мені історію про молодого чоловіка на ім'я Джеральд, з яким вони працювали в лондонській пекарні. Джеральд одружився з молодою жінкою, і вони намагалися прогодувати свою маленьку дівчинку, але їжі бракувало. Джеральд серйозно хворів. Мій дід вважав, що це сухоти — туберкульоз, — бо одним із симптомів був сухий кашель. Одного ранку

Почитати опис, рецензію і купити можна на сайті nashformat.ua

Джеральд не з'явився на роботі, і майстер цеху оголосив усім, що молодик уночі помер від пневмонії. Решта людей у пекарні не сказала нічого. Робота тривала, як завжди.

Мій дідусь Гопкінс став завзятим агітатором. Він розповідав моєму батькові, що одного разу зустрів Владіміра Лєніна. Це могло бути небилицею, частиною його власної легенди. Але могло бути й правдою, адже Лєнін жив у Лондоні в еміграції. І Лєв Троцкій теж проживав у Лондоні, де в той час палко й пристрасно буяв марксизм.

Зрештою, коли дідусь Гопкінс із бабусею Еммі повернулися у Вельс із трьома юними дітьми — Міріам, Річардом і Лорною, — їм довелося боротися за виживання.

Вельс часто описували як «пісенний край». Ділан Томас у своїй радіодрамі «Під покровом молочного лісу» створив його міфічну версію. Але правда в тому, що у Вельсі, який знала моя родина, не було нічого химерного, романтичного або щиро народного.

У 1921 році, коли батькові було чотирнадцять, дідусь Гопкінс забрав його зі школи працювати в родинній пекарні на Танігрос-стріт у Порт-Толботі — безоплатно. Там він лишався до 1936-го.

Мій дідусь по матері Фредерік Томас Єйтс перебував по інший бік паркану: він був відлюдькуватим, аскетичним чоловіком, що тримав дистанцію з іншими. Уродженець П'юсі у Вілтширі, сільської місцевості з крейдяними ґрунтами, дідусь Єйтс щоразу, коли його щось засмучувало, казав: «Це пролите молоко, вода під мостом. Якось-то воно буде».

Дідусь Єйтс знаходив роботу на залізницях і маневрових станціях Свіндона, потім переїхав до Вельсу, де будували нові сталеливарні заводи. Там він зустрів Софію Філліпс, швачку-підмайстерку в кармартенському магазині одягу. Вони одружилися й оселилися в Порт-Толботі. На світ з'явилися дві дівчинки. Першою була моя мати, Мюріел, народжена 1913-го.

Другу доньку, Дженні, дідову улюбленицю, вони втратили через дифтерію, коли їй було дев'ять. Моїй матері було дванадцять.

Почитати опис, рецензію і купити можна на сайті nashformat.ua

Одного дня, за сніданком, вони почули якийсь грюкіт на сходовому майданчику нагорі. Дід підвівся і вийшов у передпокій. Дженні сиділа, притулившись до билець. Він кинувся вгору сходами й підхопив її на руки. Вона була мертва.

Мати розповідала мені, що в день похорону Дженні, коли труну несли до катафалка, вона почула, як її батько безсило плаче на алейці за будинком.

Але наступного дня він, як завжди, з'явився на своєму робочому місці машиніста крана на сталеливарному заводі. Коли йому запропонували взяти відгул на кілька днів, він відмовився.

— Хіба я можу її повернути? — сказав він. — То навіщо це все ятрити? Її немає. Хто помер, той помер. Минуле мертве — там ніщо.

І більше ніколи не говорив про свою кохану доньку.

Що ж до дядька Едді — Едді Джеймса, — то перед ним побожно схилялася вся сім'я, про нього говорили пошепки: «Він часто їздить до Лондона. Ну, бізнес і все таке. Він часто снідає в поїзді з нашим міністром охорони здоров'я Наєм Бівеном».

Дядько Едді також був редактором газети Western Mail у Кардіффі. Він знався з «вершками» Вельської ради з питань освіти. Що це могло мені дати, я й гадки не мав.

Одного задушливо теплого недільного ранку тітонька Петті запросила нас зустрітися з дядьком Едді на чаюванні в неї вдома на Еспланейд-авеню. Коли батько віз нас до тітоньки Петті, мати обернулася до мене з пасажирського сидіння. Я щулився на задньому. Вона наказала мені сісти прямо. «Сподіваюся, ти не сидітимеш так у тітоньки Петті! Сядь рівно, поводься пристойно і перестань соватися. І кажи "будь ласка" та "дякую", коли тітонька Петті дасть тобі шматочок торта. Не горбся. І не мимри, коли дядько Едді тебе про щось питатиме».

Поки ми їхали вздовж узбережжя, я дивився у вікно і моя уява мандрувала назад у часі до нашого попереднього візиту. То теж була неділя в похоронній атмосфері. Ми зібралися всі — усе плем'я Гопкінсів. Принаймні так видавалося. Дві батькові сестри, Мімі й Лорна; дядько Біллі; дядько Джек і Боббі, мій двоюрідний

Почитати опис, рецензію і купити можна на сайті nashformat.ua

брат, — усі ми, мов сардини в бляшанці, тіснилися в затхлій вітальні будинку дядька Деві Чарльза й тітоньки Нетті на Сент-Мері-стріт.

Мати устодесяте наказує сидіти рівно і говорити «будь ласка» та «дякую» щоразу, коли тітонька Нетті надумає запропонувати мені черствий валлійський тортик на розмальованій вибагливими квітами порцеляновій тарілочці. Мене зненацька осяює збудлива думка: *чого б тобі просто зараз не підвестися — так, просто зараз — і не пуститися берега, здуріви, як ті ненормальні в «Бедламі»?* Так, чого? Збожеволій просто зараз і розколоти ту дурну порцеляну у квіточках об голову любої тітоньки Нетті.* Можливо, це був посів першого зерняти помсти на задвірках мого мозку. Зерняти руйнації і небезпеки.

Сидячи в машині й пригадуючи той наш візит, я помітив, що батько дивиться на мене в дзеркало заднього огляду. Побачив його обличчя і зауважив — не вперше, — наскільки він схожий на американського співака Бінґа Кросбі. Я не відвів погляду. Тупа зухвалість. Це його зводило з розуму.

— Не знаю, що з нього буде. Він мене з біса турбує, — сказав він матері.

— Ох, Діку, заради всього святого, не починай це знову. І припини лаятися. Сподіваюся, ти так не лаятимешся вдома в тітоньки Петті.

— До біса бісову тітоньку Петті. Тітонька Петті — це, тітонька Петті — те. Бісові лицемірні біблієграї — ось вони хто. Усе бісове кодло.

— Тоді чому ми туди їдемо? Чому ми завжди їздимо до твого батька й сестер?

— Чому? Тому що вони з біса багаті, ось чому! Ми всі сподіваємося на якусь здобич. Бісове сміття. Ось воно як.

---

* Bethlem Royal Hospital — назва відомої лондонської лікарні для людей із психічними розладами. — *Прим. ред.*

Почитати опис, рецензію і купити можна на сайті nashformat.ua

Сум і тлум, ці жахливі валлійські близнюки, були в нашій машині того важкого літнього полудня.

Урешті-решт ми під'їхали до будинку тітоньки Петті на набережній.

Батько натиснув кнопку дзвінка. Далеке дзижчання. Двері відчинила пухкенька молода жінка в чорному, з білим кухарським ковпаком на голові. Дік скривився до матері, ніби кажучи: «О, вибач, люба, що я дихаю. Усе так велично. Усе дуже помпезно».

Нас провели до вітальні й запросили сідати і влаштовуватися зручно — тітонька Петті скоро до нас приєднається. Я сів на диван поруч із матір'ю. Я не знав, чому маю сидіти рівно, але чесно намагався. Батько стояв, дивлячись крізь запнуте фіранками вікно на відпочивальників з усього Вельсу, на дітей, які галасували й кричали, тимчасом як їхні змучені батьки пливли тротуарами Еспланейд і набережної поряд із самотніми людьми з долин. Здавалося, у той жалюгідний полудень на вулицю повиходили всі. Мій батько перебував у звичному для себе збудженому стані, смикав фіранку, барабанив нігтями по підвіконню.

— Дивно, правда?

— Що дивно? — стомлено спитала мати.

— Усі ці люди на вулиці. Що вони роблять?

— Розважаються, Діку. З людьми так буває. Нормальні люди таке роблять. Чого ти не сідаєш? Припини стукати по вікну. Ти просто мішок нервів.

— Не хочу я сідати. Мені прекрасно стоячи. Котра година?

— Не знаю. По третій.

Я почув тихий дзвін далекого годинника. До кімнати зайшла тітонька Петті. Вона була вікторіанським матріархом — маленька, щільно збита, але виструнчена й сильна, зі звучним контральто.

Вона підійшла до батька і простягнула йому руку.

— Річарде. Як справи?

— Добридень, тітонько Петті. Дякую, усе в порядку.

Почитати опис, рецензію і купити можна на сайті nashformat.ua

— Добре. Добре. Добре. Дуже добре. — Тітонька Петті обернулася до матері. — Це Марджорі, так?

— Мюрієл, — відповіла мати.

— Мюрієл. Авжеж, Мюрієл.

Потому вона поглянула на мене.

— А це той хлопчик?

— Так. Ентоні.

— Ентоні. Звичайно, Ентоні.

Мати засигналила мені.

— Скажи: «Здрастуйте, тітонько Петті».

Я слухняно виконав команду:

— Здрастуйте, тітонько Петті.

Стара велична леді зміряла мене поглядом, а тоді торкнулася мого обличчя.

— То ти проблемний хлопчик, так?

— Думаю, так, — відповів я.

Мати захвилювалася.

— Не проблемний, тітонько Петті. Він трохи повільний, от і все.

— Повільність є проблемою, вам не здається? — відказала тітонька Петті.

Запала мовчанка. Тітонька Петті огледіла мене зусібіч. Торкнулася моєї краватки. Ситуацію треба було якось виправляти.

— Наш Едді казав, що Ентоні потрібна допомога зі вступом до публічної школи. А що сталося зі школою «Вест-Мон»? — спитала тітонька Петті.

— Він там був нещасний, — відповіла мати.

— О, ну, щастя — це ще, знаєте, не все, — відгукнулася тітонька Петті. — Він же повинен усе-таки піти до якоїсь школи. Яку школу ви шукаєте, Річарде?

— Ми сподівалися влаштувати його до Каубридзької гімназії.

Тітонька Петті змахнула з блузки якісь невидимі крихти.

— До Каубриджу приймають тільки синів таких фахівців, як лікарі й адвокати, якщо ви мене розумієте. Сини торговців?

Почитати опис, рецензію і купити можна на сайті nashformat.ua